

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s

framställning till Ålands landsting med förslag

№ 17/1951. till landskapslag angående ändring av landskaps-

lagen om avlöning i landskapsförvaltningen un-

derlydande tjänster och befattningar uti land-

skapet Åland, utfärdad den 17 juli 1943.

Uti riket har den 20 april 1951 utgivits lag angående änd-

ring av lagen om avlöning i statens tjänster och befattningar

(210/51) jämte verkställighetsförordning (211/51), förordning

om ändring av förordningen angående statens extraordinarie be-

fattningshavare och tillfälliga funktionärer (213/51), lag an-

gående ändring av lagen om tjänstemannapensioner (219/51), för-

ordning om ändring av förordningen angående extraordinarie be-

fattningshavares pensioner (220/51), förordning angående änd-

ring av förordningen om statens arbetares pensioner (221/51)

samt lag om reglering av vissa av statsmedel utgående pensio-

ner (223/51) med därtill sig anslutande verkställighetsförord-

ning (224/51). Med hänsyn till att Landstinget flerfaldigt

fastslagit, att landskapets tjänstemän och befattningshavare,

arbetare och pensionstagare böra erhålla samma förmåner som

042

statens motsvarande funktionärer och pensionstagare, har landskapsnämnden ansett en ändring av gällande lagbestämmelser angående löner och pensioner vara av behovet påkallad. Här nedan följer förslag till ändring av landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar.

I senare framställningar skola förslag göras beträffande avlöningen för de extraordinarie befattningshavarna, pensionerna för tjänstemän och befattningshavare, extraordinarie befattningshavare och landskapets arbetare samt reglering av redan beviljade pensioner. I Regeringens propositioner till Riksdagen beträffande ändring av avlönings- och pensionslagarna säges bl.a.

följande:

"Genom den reglering av tjänstemannalönerna, som företogs sommaren 1950 med retroaktiv verkan från den 1 mars sagda år, bragtes statstjänstemännens löner i allmänhet i nivå med arbetstagarnas i privaträttsligt arbetsförhållande.

Även stadgandena om justering av tjänstemannalönerna enligt det officiella levnadskostnadsindexet bragtes i överensstämmelse med de motsvarande bestämmelser, som allmänt ingå i kollektivavtalen mellan arbetsmarknadsorganisationerna.

043

Enligt regeringens mening är en förutsättning för att en fortsatt inflatorisk utveckling skall kunna hindras, att den sålunda uppkomna jämvikten mellan de privaträttsliga och statens offentligträttsliga löner bibehålles så, att lönerregleringar företagas på samma sätt och samtidigt inom de bägge grupperna.

Då de kollektiva löneavtal, som ingåtts på basen av det s.k. A-avtalet, tillkommet i oktober 1950, i praktiken befunnits ha medfört en stegring av arbetarnas förtjänstnivå, har jämviktstillståndet mellan arbetslönerna och statens tjänstemannalöner rubbats. Ehuru stegringen av lönenivån på den allmänna arbetsmarknaden i brist på enhetliga statistiska uppgifter ännu icke kan exakt fastställas och ehuru lönerna ännu icke på alla områden höjts enligt A-avtalet, anser Regeringen det nödvändigt, att jämvikten mellan de allmänna lönerna och tjänstemannalönerna så snart som möjligt återställles.

Fördenskull föreslås för tjänstemannalövernans vidkommande regeringar motsvarande dem som dels redan företagits, dels frandeles komma att företagas på den allmänna arbetsmarknaden. Enligt nu föreliggande uppgifter kan grundnivån för de allmänna

arbetslönerna anses ha stigit med i medeltal 8 %. För att samma procentuella förhöjning av tjänstemannalönernas grundnivå skall kunna beviljas räknat från den 1 mars 1951, föreslås i denna proposition en sådan ändring av avlöningslagen, att grundlönernas och ålderstilläggens samt avtalslönernas nuvarande lagstadgade grundbelopp stiga med 8 %, vilken förhöjning kommer att föreslås även till dyrortstilläggen samt de extraordinarie och tillfälliga tjänstemännens löner i det förslag till tilläggsstat, som senare kommer att föreläggas Riksdagen.

Då de stadganden om tjänstemannalönernas indexbindning i 2 § av avlöningslagen, vilka enligt ett av statsrådet den 9 november 1950 utfärdat och till Riksdagens kännedom bragt beslut (540/50) upphävts fr.o.m. den 8 november 1950, till sina grunder motsvarade de i kollektivavtalen allmänt intagna indexbestämmelser, enligt vilka indexförhöjningar av arbetstagarnas löner företagas inom gränserna för statsrådets beslut den 20 januari 1951 angående reglementering av arbetslönerna (31/51), föreslås att de upphävda indexbestämmelserna i 2 § åter försättas i kraft. För ernående av överensstämmelse mellan indexförhöjningarna av arbetslönerna och indexförhöjningarna av tjänstemannalönerna

föreslås en sådan bestämmelse i stadgandet om lagens tillämpning, att de till den nya grundnivån höjda grundlönerna, ålderstilläggen och avtalslönerna justeras att motsvara poängtalet 989.

Statsrådet äger befogenhet att i stöd av lagen om reglementering av näringslivet under undantagsförhållanden bestämma om de indexförhöjningar, som kunna företagas i fråga om de allmänna arbetslönerna. För åstadkommande av smidighet i förfarandet föreslås för statsrådet motsvarande möjlighet vad beträffar tillämpningen av indexstadgandena i 2 § av lagförslaget."

= = = = =

"Till Riksdagen har avlåtit proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om avlöning i statens tjänst eller befattnings. Godkänner Riksdagen den föreslagna ändringen av avlöningslagen kommer grundlönernas och ålderstilläggens belopp i de olika avlöningsklasserna att ändras. Härav och av den ändring av avlöningsförordningen, som föranledes av godkännandet av den föreslagna regleringen, följer, att innehavare av tjänst och befattnings komma att erhålla en i överensstämmelse

246
med de förhöjda grundlönerna och ålderstilläggen större pension.

Då den lägsta pensionens fulla belopp för närvarande är 132.000 mark och den högsta pensionens 480.000 mark, föreslås, att 5 § lagen om tjänstemannapensioner ändras sålunda, att den lägsta pensionens fulla belopp skulle utgöra 141.000 mark och den högsta pensionens 519.000 mark.

Emedan stadgandena angående tjänstemannaavlönings bindning vid index för levnadskostnaderna äro upphävida, räknat från den 8 november 1950, har även 6 § lagen om tjänstemannapensioner upphört att lända till efterrättelse. Då i ovannämnda förslag till ändring av avlöningslagen föreslås, att stadgandena om index ånyo skola bringas att träda i kraft, har i lagförslagets 6 § föreslagits, att en justering av pensionerna till följd av ändring i det officiella levnadskostnadsindexet skall företas på motsvarande sätt med iakttagande av gällande stadganden angående justering av avlöningen för innehavare av statens tjänst eller befattning."

= = = = =

"Till Riksdagen har avlåtits Regeringens proposition med förslag till lag angående ändring av lagen om tjänstemannapen-

247
sioner. Denna lag kommer att beröra endast de pensioner, som beviljas efter det den trätt i kraft. Då det likväl är skäligt att lagens stadganden angående pensionsbeloppen tillämpas även i fråga om tidigare beviljade pensioner, föreslås stiftande av en lag om reglering av vissa av statsmedel utgående pensioner.

I lagförslaget föreslås, att innehavarnas av ordinarie statstjänst eller -befattning och extraordinarie befattningshavare samt statens arbetares ordinarie pensioner höjas i samma proportion som tjänstemännens löner."

Förslaget till ändring av landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar bygger helt naturligt på rikslagstiftningen i ämnet. Förslaget torde icke behöva närmare motiveras. Landskapsnämnden vill dock påpeka, att i den nu ändrade 5 § inarbetats förordningens den 1 mars 1951 om ändring av förordningen angående avlöning i statens tjänster eller befattningar (178/51) stadganden om ålderstillägg.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsamma förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar uti landskapet Åland, utfärdad den 17 juli 1943.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att §§ 2, 3, 4 och 5 i landskapslagen den 17 juli 1943 om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar uti landskapet Åland (17/43), 2, 3 och 4 §§ sådana de lyda i landskapslagen den 13 september 1950 (28/50) och 5 § sådan den lyder i landskapslagen den 21 januari 1948 (6/48) skola erhålla följande lydelse:

2 §.

Innehavare av tjänst eller befattning ordinarie avlöning utgöres av grundlön jämte ålderstillägg.

En allmän justering av innehavarnas av tjänst eller befattning avlöning verkställles på grundvalen av de förändringar officiella levnadskostnadsindexet undergår. Som avlöningens grundnivå betraktas i 3 § nämnda grundlön och ålderstillägg, vilka anses motsvara poängtalet 860 i det officiella indexet. Utvisar officiella levnadskostnadsindexet, att levnadskostnader

na stigit med fem procent eller mera från poängtalet 860, erläggas grundlön och ålderstillägg i motsvarande mån förhöjda med fem procent av deras grundnivå för varje stegring av index med fem procent. Den justerade avlöningen blir gällande från ingången av den månad, som följer näst efter den, under vilken index publicerades. Justeringarnas verkställande skall ske enligt därom i riket utfärdade närmare föreskrifter.

Till innehavare av tjänst eller befattning, vars verksamhet är förlagd till ort, som enligt det officiella levnadskostnadsindexet är förhållandevis dyr, kan enligt vad därom i riket är stadgat inom gränserna för landskapets utgiftsstat erläggas dyrortstillägg såsom tillskott till den ordinarie avlöningen.

Så länge en allmän justering av avlöningen för innehavare av tjänst eller befattning verkställles på grundval av det officiella levnadskostnadsindexet, skall inom ramen för landskapets utgiftsstat i enlighet med därom i riket utfärdade närmare föreskrifter och med iakttagande av samma grunder även en allmän justering av dyrortstilläggen företagas.

Sköter samma person två landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar, erlägges dyrortstillägg endast för

högre
den avlönade tjänsten eller befattningen.

Omfattar tjänstgöringsorten visst distrikt, bestämmes dyr-
ortstillägget enligt den ort, där innehavare av tjänst eller
befattning är stadigvarande bosatt. Är innehavare av tjänst
eller befattning ej bosatt inom sitt distrikt, erlägges åt ho-
nom dyrortstillägg endast, såvida hans rätt att vara fast bo-
satt utanför distriktet grundar sig på förordnande eller till-
stånd, som givits ur synpunkten av allmän fördel. Dyrorts-
tillägget bestämmes härvid efter den ort, där innehavare av
tjänst eller befattning på grund av förordnande eller tillstånd
är bosatt.

Flyttar i föregående mom. nämnd innehavare av tjänst eller
befattning från en ort till annan, utbetalas till honom dyr-
ortstillägg enligt den ort, där han bodde den första dagen av
månaden.

3 §.

Beroende av det ansvar och den arbetsmängd, som äro med
tjänsten eller befattningen förenade, så ock av den skicklig-
het och förmåga, som därtill erfordras, hänföras tjänster och
befattningar med grundlön inom gränserna för landskapets ut-

giftsstat till avlöningsklasser, i vilka beloppet av grundlö-
nen och ett ålderstillägg för år är:

Avlöningsklass	Grundlön	Ålderstillägg
	mk	mk
1	143.100	8.640
2	149.100	8.940
3	156.900	9.420
4	164.100	9.780
5	172.500	10.260
6	181.500	10.680
7	190.500	11.220
8	199.500	11.640
9	209.400	12.180
10	219.600	12.660
11	230.100	13.080
12	240.900	13.740
13	252.000	14.340
14	262.500	14.820
15	273.600	15.360
16	286.500	15.900

17	299.400	16.380
18	314.100	17.160
19	329.100	17.880
20	344.100	18.540
21	360.900	19.260
22	379.800	20.040
23	399.300	20.880
24	420.600	21.780
25	444.000	22.680
26	465.300	23.580
27	488.700	24.480
28	513.300	25.320
29	539.100	26.220
30	566.400	27.120
31	598.800	28.320
32	632.400	29.520
33	668.700	30.720
34	706.200	31.860
35	749.100	33.120
36	794.400	34.380

37	847.500	35.760
38	904.500	37.260
39	970.800	38.760
40	1.043.400	40.260

Anser landskapsnämnden landskapets fördel fordra, att innehavare av viss tjänst eller befattning kvarstår i landskapets tjänst eller att viss person till landskapets tjänst eller befattning utnämnes, kan landskapsnämnden inom gränserna för utgiftsstaten förordna, att till honom skall erläggas personellt lönetillägg. Sådant förordnande meddelas för högst fem år åt gången.

Landskapsnämnden äger, i den mån anslag blivit uti landskapets utgiftsstat ställda till landskapsnämndens förfogande, bestämma, till vilken avlöningsklass varje tjänst eller befattning skall hänföras.

4 §.

Äldre och yngre lektor vid Ålands lyceum, lektor vid landskapets tekniska läroanstalt, folkskolinspektorn i landskapet Åland samt lärare vid Ålands lantmannaskola erhålla efter sammanlagt tio års tjänst som ordinarie i nämnda tjänster avlöning enligt

närmaste högre avlöningsklass, än vartill de äro hänfödda.

5 §.

Innehavare av tjänst eller befattning beviljas efter 3, 6, 9, 12 och 15 tjänsteår ett ålderstillägg varje gång.

Som tjänsteår räknas den tid vederbörande efter fyllda tjugo-ett år varit innehavare av landskapets eller statens tjänst eller befattning med grundlön.

Innehavare av tjänst eller befattning äger i avseende å ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den tid han efter fyllda tjugo-ett år innehaft statstjänst eller -befattning med avtalslön eller handhaft sådan landskapets eller statens extra befattning, som bör anses såsom huvudsyssla, eller utfört sådant landskapets eller statens arbete, att han därav erhållit sin huvudsakliga utkomst, eller såsom tills vidare eller som vikarie tillförordnad handhaft landskaps- eller statstjänst eller -befattning med grundlön, så ock den tid han innehaft sådan ordinarie befattning vid Ålands landsting, riksdagen, Finlands Bank, statens industriella inrättning, folkpensionsanstalten, postsparbanken, som kan betraktas såsom huvudsyssla.

Innehavare av tjänst eller befattning äger för ålderstillägg

tillgodoräkna sig den tid han efter fyllda tjugoett år varit i sådan statens tjänst, vilken bör anses som huvudsyssla. Såsom sådan tjänst anses även tjänstgöring såsom riksdagens justitieombudsman eller såsom innehavare av tjänst eller befattning vid riksdagen samt såsom innehavare av befattning vid Finlands Bank, folkpensionsanstalten och postsparbanken ävensom tjänstgöring vid statens industriella inrättningar.

Av den tid innehavare av tjänst eller befattning efter fyllda tjugoett år varit anställd

i kommuns tjänst, vid kommunal centralorganisation, sammanlutning av kommuner eller religionssamfund,

såsom lärare vid privat högskola eller landskaps- eller statsunderstöd åtnjutande privat läro- eller uppfostringsanstalt,

såsom läkare, djurläkare, sjuksköterska, hälsosyster, barnmorska, sinnessjuksköterska eller sinnessjukvårdare i bolags, sammanslutnings eller privat anstalts tjänst,

vid landskaps- eller statsunderstöd åtnjutande lantbruksorganisation eller organisation för huslig ekonomi, skogsvårdsnämnd, centralt skogssällskap, centralhandelskammaren, handelskammare, organisation eller anstalt för vetenskap eller konst, kommunal

eller enskild järnväg i samtrafik med statsjärnvägarna,

får han tillgodoräkna sig den del, som överstiger fyra år, för

såvitt denna tjänst eller befattning varit huvudsyssla och till

sin art och i fråga om kompetensvillkoren varit jämförlig med den

landskaps- eller statstjänst eller -befattning, i vilken han ef-

ter avgången från ifrågavarande tjänst eller befattning först

anställts.

Oavsett vad i 5 mom. stadgas, får innehavare av tjänst el-

ler befattning för ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den tid

han varit lagfaren ledamot av rådstuvurätt eller magistrat eller

stadsfiskal eller efter fyllda tjugooett år innehaft huvudsyssla

vid Maatalousseurojen Keskusliitto benämnda förbunds kolonisa-

tionsutskott eller lantbruks- eller hushållningssällskaps kolo-

nisationskommission eller vid av staten övertagen kommunal eller

enskild järnväg eller telefonanstalt. Likaså är innehavare av

tjänst eller befattning som innehaft lärartjänst vid kommunal

folkskola, berättigad att för ålderstillägg tillgodoräkna sig

hela den tid han fått tillgodoräkna sig för ålderstillägg under

sin tjänstgöring såsom folkskollärare.

Såsom tjänsteår räknas jämväl den tid vederbörande under ti-

den för krigstillstånd varit i militärtjänst, med undantag lik-

väl för den tid han avtjänar stadgad värnplikt.

Av särskilda skäl kan innehavare av tjänst eller befattning

berättigas att vid beräkandet av ålderstillägg även tillgodo-

räkna sig annan tjänstetid, dock högst åtta år.

Vid sammanräknandet för ålderstillägg av olika tjänstetider

tages blott fulla månader i betraktande.

Är tjänsteåret delat i terminer, räknas en termins tjänsteut-

övning såsom sex månader. Tjänstgöring såsom lärare under en

fem månaders sommarkurs vid läroanstalt för huslig ekonomi eller

tjänstgöring under ett läsår vid folkhögskola eller arbetarinsti-

tut beräknas i avseende å ålderstillägg motsvara ett halvt år.

I tjänst eller befattning, som till följd av ersättning för

tjänsteuppdrag är hänförd till lägre avlöningsklass än den, till

vilken den på grund av sin art bort höra, beviljas ålderstill-

lägg enligt avlöningsklass, som motsvarar tjänstens eller befatt-

ningens art.

Genom denna landskapslag upphäves landskapslagarna den 24 ja-

nuari 1948 (6/48) och den 13 september 1950 (28/50). Landskaps-

lagen skall i övrigt tillämpas från och med den 1 mars 1951, men
dess 5 § skall tillämpas från och med den 1 januari 1951.

Innehavare av tjänst eller befattning, som utnämnts före denna
landskapslags ikraftträdande, bibehålles vid sin rätt till avlö-
ning enligt därintills gällande stadganden, om han före den 1 juni
1952 hos landskapsnämnden skriftligen anmäler denna sin önskan.

Enligt 2 § 2 och 4 mom. av denna landskapslag förhöjd årlig
grundlön utjämnas till närmaste tal, vars tolfte del är delbar med
tjugofem och ålderstillägget samt dyrortstillägget på motsvarande
sätt till ett sådant tal, vars tolfte del är delbar med fem. Ut-
göres ovan avsedda närmaste tal av två tal, sker utjämnningen till
närmaste högre tal.

I stöd av 2 § 2 mom. av denna landskapslag samt 3 mom. i till-
lämpningsstadgandet skall verkställas en allmän justering av inne-
havarnas av tjänst eller befattning avlöning så, att den kommer
att motsvara officiella levnadskostnadsindexets poängtal 989.

Efter den i föregående mom. nämnda justeringen skola 2 § 2 mom.
samt tillämpningsstadgandets 3 mom. lända till efterrättelse en-
dast i samma omfattning som på arbetsmarknaden i allmänhet juste-
ring av arbetslönerna verkställas enligt det officiella levnads-

kostnadsindexets fluktuationer jämlikt i riket utfärdade be-
stämmelser.

Mariehamn den 13 juni 1951.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.